

DE DIV

Na een stille periode van bijna twee jaar sloeg Neêrlands bijna in de vergetelheid geraakte trots onlangs weer nietsontziend toe. *Frontaal*. Het strijdtoneel, de kracht, de abstractie, de uitdaging, de Bom. Maar ook: de twijfel. Europa is hier, De Div is terug.

'En zet er vooral duidelijk in dat we niet meer uit Delft komen!' klinkt het in koor. En inderdaad, nu de groepsleden zich hebben gestationeerd in zowel Den Haag, Amsterdam als Utrecht, kan De Div wellicht een gooi doen naar de titel van 'groep met de hoogste onkostenvergoeding van Nederland'. Of die ooit zal worden verworven is twijfelachtig, een titel van volstrekt ander kaliber ligt evenwel eerder in het verschiet; althans, als het aan schrijver dezes lag. Met hun onlangs uitgebrachte derde elpee *In Front* consolideert De Div immers op grootse wijze het door de tijdelijke vinylmoeheid van de groep verzwakte besef, dat zij nog altijd tot Nederlands beste en meest ambachtelijk musicerende groepen behoort. Zelden werd door een vaderlandse band een dergelijke verbeterde discipline aan de dag gelegd, zelden gebeurde er zoveel spannends binnen het strakke en welhaast beklemmende muzikale stramien waar De Div zich van bedient. Furieus maar subtiel, hoekig maar verpletterend. De hinkstap-sprong in muziek vervat, uitgebouwd tot een hallucinerend elastisch geheel en als vanouds doorkliefd met het cryptische woordenspel van *Art Zaaier*. De Div is terug aan het front en gereed voor de aanval.

BARON

Voordat het zover kwam moesten nog wat hindernissen worden genomen, hetgeen de betrekkelijke stilte van bijna twee jaar sinds het uitkomen van de vorige (mini-)elpee *Open Zee* verklaart. Art, bassist *Marc de Reus* en gitarist *Niek van Slobbe* overleefden de zeeslag en tasten opnieuw de mogelijkheden aan het strijdtoneel af. Marc: 'Kort na het uitbrengen van *Open Zee* kondigde Peter (de Wolf, drummer — EvdB) aan er binnen afzienbare tijd mee te stoppen. Hij verkeerde in een soort van stress-toestand en kon het niet meer aan. Hij heeft daarna nog een half jaar meegedaan. Toen zijn we gaan zoeken naar een vervanger.' Die vervanger werd de uit de Utrechtse groep Baron afkomstige *Michel Schoots*, een fan van De Div, waardoor het aanvankelijk geenszins in hem opkwam ooit zelf in de groep plaats te nemen, ondanks zijn regelmatige contacten met Art.

Kort na de aanmonstering van Michel liet ook tweede gitarist Rob Dingemans weten te zullen vertrekken. 'Hij wist nog niet waarheen,' vertelt Marc, 'maar in ieder geval ver weg, Siberië of de Falklands. Het werd uiteindelijk Jamaica, waar hij nu onder wuivende palmen aan een boek zit te werken.' Besloten werd, deze vacature niet op te vullen. Voorlopig niet, tenminste. 'Inderhaast opgetrommelde gegadigden vormden voor Niek eerder een belemmering dan een taakverlichting. Hij bleek te veel vergroeid met het samenspelen met Rob,' aldus Marc. De Div bleef een kwartet.

STATIONAIR

In Front biedt feitelijk weinig nieuws onder de zon. Het beulswerk van de ritmesectie, de uitwaaierende gitaarbrokstukken, de nerveuze composities en de onnavolgbare teksten. Ontegenzeggelijk De Div. Nu valt daar op twee manieren op te reageren. Voor de één is een dergelijke non-ontwikkeling (zeker na twee jaar speling) verwerpelijk, de ander stelt zich de vraag: Moet een groep dan veranderen? Kan een groep niet stationair draaien zolang de muziek vruchten afwerpt? Marc kiest voor het laatste. 'We keren terug naar het punt waar we gestopt zijn, continuëren de lijn die we toen volgden. Ik vind het jammer dat zoiets altijd negatief wordt uitgelegd. Een koerswijziging of duidelijke vooruitgang zie ik niet als een voorwaarde om verder te kunnen. Daarbij komt dat we in de nieuwe bezetting helemaal opnieuw overeind moesten krabbelen. Met Rob en Peter erbij waren we waarschijnlijk op iets heel anders uitgekomen, zou er wel sprake geweest zijn van aantoonbare progressie.'

Ontwikkeling of niet, op *In Front* is De Div er in elk geval in geslaagd geheel op eigen houtje een minstens zo indrukwekkend geluid te creëren als op *Open Zee*, welke onder supervisie van topproducer en T.C. Matic-gitarist *Jean-Marie Aerts* tot stand kwam. Wel werd weer voor de (dure) Brusselse ICP-studio's gekozen, niet in de laatste plaats vanwege de grote opnameruimtes die deze studio rijk is, waardoor de wagonladingen ruimtelijkheid-creërende elektronika achterwege kon blijven.

FRONTAAL

Place: Niek Michel, Art & More

DE DIV FRONTAAL

'Bovendien zijn de technici in Brussel veel meer betrokken bij wat je doet. Het zijn niet louter en alleen technici, die met evenveel gemak een uur na je vertrek een carnavalshit staan te produceren, zoals in Nederland,' meent Marc.

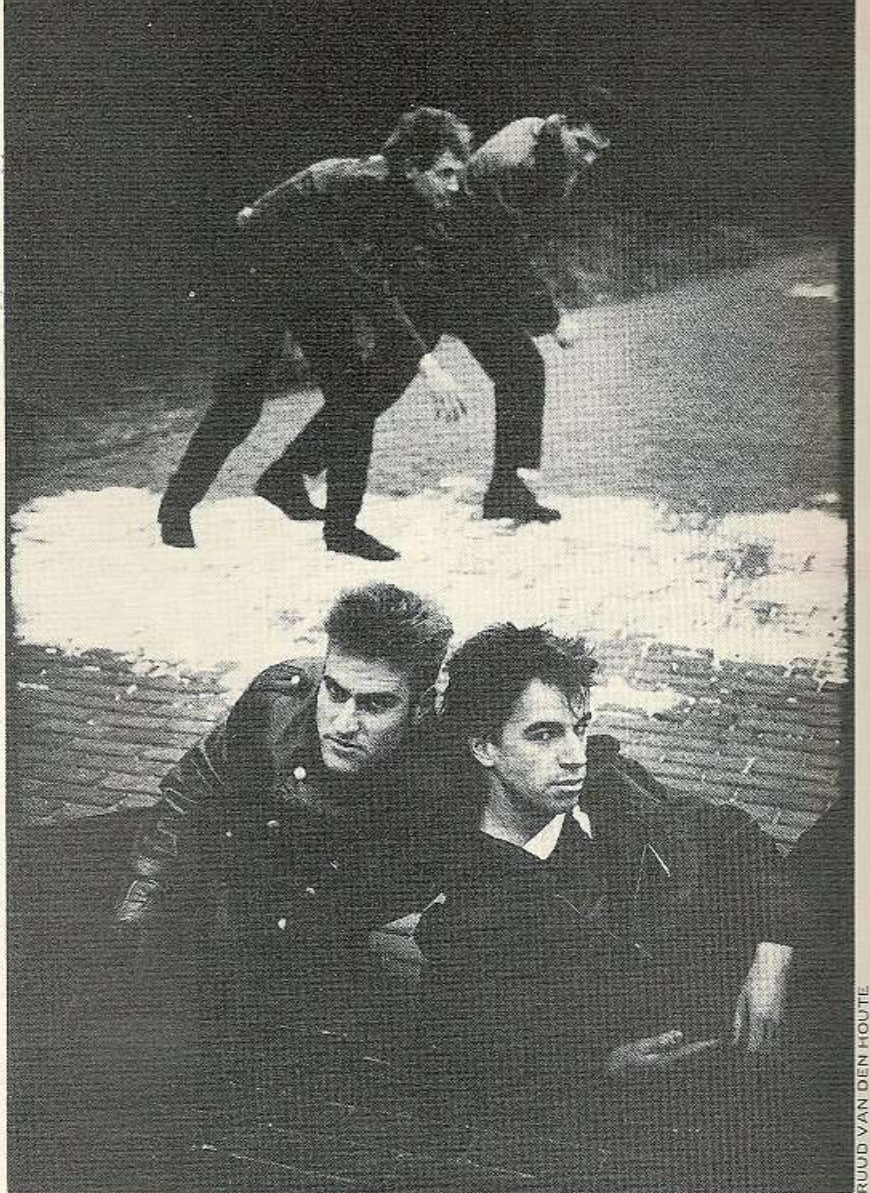
Voor het overige was bij de totstandkoming van *In Front* nauwelijks iemand van buitenaf betrokken. Zelfs het hoesontwerp werd in eigen hand gehouden. Marc: 'Die hoes is in dit geval ook heel belangrijk en veelzeggend. Zoiets moet je niet uitbesteden. De hoes van *In Front* geeft het thema van de plaat aan. Je zou de bokser op de hoes kunnen vergelijken met de afbeelding van de matroos op *Open Zee*; het is in beide gevallen de uiterlijke schijn van 'stoere jongens, ferme knapen'. Maar de matroos was geen stoere zeebonk, eerder een onschuldig en weifelend omkijkend matroosje. Zo ook de bokser. Hij bokst niet, maar is verslagen, nauwelijks gespierd, een 'loser' die zojuist een ongenadig pak rammel heeft gehad. Hij drukt twijfel, aarzeling uit.'

RODE DRAAD

Art: 'De titel *In Front* duidt op de vuurlijn, de plaats waar het gevecht plaatsvindt, de plaats waar je moet kiezen: aanvallen, verdedigen of terugtrekken. Het moeten kiezen levert onzekerheid op. Dat beeld gebruik ik bijvoorbeeld in het titelnummer. Het handelt over de dag dat de bom valt, maar ik benader het niet op de gebruikelijke wijze, in de zin van: als-ie valt, dan is het allemaal voorbij. Ik hou simpelweg de luisteraar voor: wat zou jij doen, als de bom is gevallen en je hebt het overleefd? Passief toezien en wachten tot je ook sterft, of aan een nieuw begin gaan bouwen? Dat wekt twijfel op. Die aarzeling, die onzekerheid, loopt als een rode draad door de elpee. Het is een heel bruikbare bron, omdat het moment waarop je twijfelt een heel rijk moment is: je overweegt een aantal nuances tegelijk. En iedereen twijfelt wel eens. Mensen die dat nooit doen, zijn gevaarlijk. Ze denken in hun positie niet te mogen twijfelen en kunnen het ook niet. Ze ambiëren machtsposities.'

'Ook als band aarzelen we vaak,' vult Marc aan, 'al klinken we nog zo hecht en standvastig.'

In de wetenschap dat De Div de Nederlandse taal hanteert, lijkt het simpel een thema tot de luisteraar te doen doordringen. Niets is echter minder waar. Art's teksten behoeven diepgaande studie, en zelfs dan valt er soms nauwelijks enige lijn in te ontdekken. 'Abstractie' is het sleutelwoord, en dat indicert al in voldoende mate het multi-interpretabele karakter van Art's pennevruchten. 'Ik zal nooit zeggen dat mijn teksten niet van onzin aan elkaar hangen. Voor mijzelf zijn ze veelzeggend, voor een ander misschien klinkklare nonsens. Of andersom, dat heb ik ook meegemaakt. *Dhr. Donker*, van de *Pasodoble*-cassette, bevat een compleet willekeurige woordenstroom, terwijl men daar juist weer van alles in zag.' Aardige bij-

'Abstractie is het sleutelwoord'

komstigheid is, dat De Div nooit bewust vanuit een Nederlandstalige invalshoek heeft gewerkt, ondanks de min of meer unieke richting die hiermee destijds werd gekozen. Art: 'Tijdens het instuderen van nieuw materiaal gebruik ik overwegend Engelse tekstflarden. Die vertaal ik later in het Nederlands. Engels zingt lekkerder weg. Er valt toch nauwelijks enig gevoel, enige soul in een Nederlandse tekst aan te brengen? Ik heb er meer mee geworsteld dan ik er gemak van had. Maar omdat we er min of meer op werden vastgepind, vormde het wel een uitdaging. In dat opzicht is het leuk om met het Nederlands in de weer te zijn.'

Toch heeft de groep besloten de uitdaging tijdelijk te laten voor wat het is, getuige de binnenkort te verschijnen mini-elpee met louter Engelstalig materiaal. Als voorproefje daarop

verscheen reeds de single (*Take Me To Your Heart/The House*, waarvan de a-kant een 'vertaling' is van het op *In Front* te vinden *Hart*). En dat terwijl juist het ondoorgroendelijk gebruik van de moerstaal zo typerend was voor De Div, en zo differentiërend werkte ten opzichte van andere vaderlandse bands. Marc: 'Het lijkt inderdaad alsof we een ideaal verloochenen. Maar er was nooit zo'n ideaal. De Div is nooit principieel Nederlandstalig geweest.' Art: 'We willen bewijzen dat we het ook zonder die extra dimensie kunnen. Al ben ik behoorlijk benieuwd naar de reacties. De stap tussen *In Front* en de nieuwe plaat is in elk geval vele malen groter dan die tussen *Open Zee* en *In Front*.'

Kleine stap, grote stap. De Div is terug en zet de aanval in, tweetalig en Stap voor Stap. Tot ziens aan het front.